

آمادگی های لازم جهت انجام تست های آزمایشگاهی

تهیه کننده:

حدیثه حروفی

(کارشناس اتاق عمل)

سمانه سبزعلیزاده

(کارشناس ارشد پرستاری مراقبت ویژه)

واحد آموزش به بیمار

راهنمای

آموزشی

مددجویان

آزمایش خون:

اگر چه برای برخی از آزمایش ها ناشتا بودن الزامی نیست، ولی در اغلب موارد نمونه گیری در حالت ناشتا دارای ارجحیت می باشد. لذا بهتر است؛ بدون صرف صبحانه به آزمایشگاه مراجعه فرمایید.

آمادگی های کلی آزمایشات خون:

- ✓ نباید ۱۲ ساعت پیش از نمونه گیری مواد غذایی و مایعات (به جز آب) مصرف کنید.
- ✓ نباید ۱۲ ساعت پیش از نمونه گیری آدامس جویده شود یا از قرص های نعنای و طعم دهنده های مشابه استفاده کنید.
- ✓ شام قبل از ناشتایی باید شامی باشد، که به طور معمول میل می نمایید.
- ✓ در مدت ناشتایی می توانید دندان ها را مسواک بزنید.
- ✓ از استعمال سیگار و همچنین ورزش در طول مدت ناشتایی خودداری کنید.

آمادگی برای آزمایش قند خون ناشتا:

- ✓ حداقل ۸ ساعت ناشتایی را رعایت کنید.
- آمادگی برای آزمایش قند خون ۲ ساعت بعد از صبحانه:
- ✓ پس از آن که یک وعده غذایی معمول را مثل نان و پنیر آماده نمودید، همزمان با شروع میل نمودن غذا؛ ساعت شروع آن را یادداشت نمایید.
- ✓ مدت زمان صرف صبحانه بیش از ۲۰ دقیقه نباشد.
- ✓ بعد از صرف غذا از خوردن آب نبات، آدامس، شیرینی و قهوه جدا خودداری شود.
- ✓ نمونه گیری ۲ ساعت بعد از شروع صبحانه انجام می شود. از این رو حتما قبل از موعد مقرر در آزمایشگاه حضور داشته باشید.

آمادگی برای آزمایشات چربی های خون:

- ✓ ۱۲ ساعت ناشتایی را رعایت کنید.
- ✓ از دو هفته پیش از آزمایش، رژیم غذایی ثابتی داشته باشید.
- ✓ سه روز پیش از آزمایش، از مصرف الکل خودداری کنید.
- ✓ حداقل ۲۴ ساعت پیش از آزمایش از انجام ورزش های سنگین خودداری کنید.

آمادگی لازم برای انجام تست های انعقادی

- ✓ اگر این آزمایش برای کنترل میزان داروی مصرفی شما ("هپارین" یا "وارفارین") از سوی پزشک شما دستور شده، لازم است نمونه گیری نیم ساعت بعد از مصرف وارفارین (برای تست PT) و هپارین (برای تست PTT) انجام شود.

آمادگی برای انجام آزمایش هورمون های تیروئیدی:

- ✓ خون گیری باید قبل از مصرف دوز داروی روزانه انجام شود و بعد از نمونه گیری دوز داروی تجویزی خود را مصرف نمایید.

✓ در صورت تغییر دوز داروی مصرفی، حداقل دو هفته پس از مصرف دوز جدید برای انجام آزمایش هورمون های تیروئیدی اقدام کنید.

✓ مصرف داروهایی مانند قرص های پیشگیری از بارداری، داروی های ضد افسردگی و آسپرین با دوز بالا، در سطح هورمون های تیروئیدی موثر است.

✓ ۱۲ ساعت قبل از نمونه گیری هیچ گونه دارویی حاوی ویتامین بیوتین استفاده نکنید.

✚ آمادگی برای انجام آزمایش پرولاکتین:

✓ ۸ ساعت ناشتایی را رعایت کنید.

✓ نمونه گیری باید حداقل دو ساعت و حداکثر سه ساعت پس از بیدار شدن از یک خواب آرام و کافی باشد.

✓ استرس باعث نتایج بالای کاذب در آزمایش خواهد شد.

✓ در صورت استفاده از داروی خاص، آزمایشگاه را مطلع سازید.

✓ قبل از انجام آزمایش فعالیت بدنی انجام ندهید (حتی پیاده روی و بالا رفتن از پله هاو ...)

✚ آمادگی برای انجام آزمایش هورمون های زنانه:

✓ معمولا برای بررسی سطح هورمون زنانه آزمایش های خون در روز اول تا سوم خونریزی ماهانه یا زمان های مشخص شده دیگر در سیکل ماهانه، به افراد تجویز می شود.

✓ از جمله این آزمایش ها میتوان به LH ، FSH اشاره کرد.

✓ برای انجام آزمایش هورمونی نیازی به ناشتا بودن نیست.

✓ چنانچه این آزمایش ها در کنار آزمایش پرولاکتین تجویز می شوند، ناشتا بودن را رعایت کنید.

✚ آمادگی برای انجام تست ماننتو:

• تست ماننتو: یک تزریق جزئی داخل جلدی است که واکنش در مقابل آن نشانه تماس با میکروب سل است و نیاز به تفسیر بالینی دارد.

✓ ۲۴ تا ۷۲ ساعت بعد از تزریق نباید موضع را خاراند و تحریک کرد و از تماس محل تزریق با آب و شوینده ها خودداری نمایید.

✓ دقت شود زمان خواندن تست که ۲۴ تا ۷۲ ساعت بعد از تزریق است، با روزهای تعطیل تلاقی نکند.

✓ حتما خود فرد آزمایش دهنده باید برای خواندن نتیجه به آزمایشگاه مراجعه نماید، تا قرمزی و سفتی محل تزریق بررسی و ثبت گردد.

✚ نحوه جمع آوری سوآپ خلط:

✓ نمونه خلط باید صبح و قبل از صرف صبحانه گرفته شود.

✓ قبل از گرفتن نمونه خلط، دهان خود را چندین بار با آب معمولی شست و شو دهید.

✓ باید خلط را با یک سرفه عمیق خارج نمایید و تا حد امکان از آلوده شدن با آب دهان خودداری کنید. سعی کنید نمونه

آب دهان نباشد؛ توجه داشته باشید که آب دهان شفاف و آبکی است، ولی خلط چسبندگی دارد.

✓ نمونه را داخل یک ظرف استریل جمع آوری کنید و سریعاً به آزمایشگاه تحویل دهید.

✚ نحوه جمع آوری نمونه جهت کشت ادرار:

✓ موضع را با یک شامپو رقیق (بدون عطر)، شستشو داده و خوب آبکشی نمایید.

- ✓ در پوش ظرف استریل مخصوص جمع آوری ادرار را باز کنید و مراقب باشید تا لبه و سطح داخلی ظرف با انگشتان و بدن شما تماس پیدا نکند.
- ✓ قسمت اول ادرار را دور بریزید و بدون توقف جریان ادرار قسمت میانی آن را داخل ظرف استریل مخصوص جمع آوری کنید.
- ✓ سعی شود حداقل به میزان نصف ظرف ادرار، جمع آوری شود و در پوش ظرف را روی آن قرار داده و کاملاً سفت کنید.
- ✚ **جمع آوری نمونه ادرار ۲۴ ساعته:**
- ✓ نمونه باید دقیقاً طی ۲۴ ساعت در گالن مخصوصی که از طرف آزمایشگاه در اختیار فرد قرار می گیرد، جمع گردد.
- ✓ راس ساعت مشخص (مثلاً ساعت ۸ صبح) ادرار دفع شده و دور ریخته شود و بعد از آن طی ۲۴ ساعت (یعنی تا ۸ صبح روز بعد) تمام دفعات ادرار دفع شده، در گالن مخصوص آزمایشگاه جمع آوری گردد (بدین معنی که آخرین نمونه ادرار ساعت ۸ صبح روز بعد نیز جمع آوری شود).
- ✓ در تمام مدت ۲۴ ساعت، گالن باید در محل خنک و به دور از نور مستقیم قرار گیرد.
- ✓ در حین و قبل از جمع آوری ادرار از ورزش و مصرف مایعات زیاد خودداری شود.
- ✓ امکان دارد گالن هایی که جهت جمع آوری ادرار ۲۴ ساعته از طرف آزمایشگاه در اختیار شما قرار می گیرد، حاوی مواد نگهدارنده مایع یا جامد باشند؛ لذا نباید تحت هیچ شرایطی این مواد را خالی کرد و از بو کردن یا تماس آن ها با دست جدا خودداری کنید.
- ✚ **نحوه جمع آوری نمونه مدفوع:**
- ✓ یک هفته قبل از انجام آزمایش از مصرف روغن کرچک، روغن های معدنی، بیسموت، شربت های حاوی منیزیم، ترکیبات ضد اسهال، تنقیه با باریم و آنتی بیوتیک ها و همچنین مواد مورد استفاده در رادیو گرافی خودداری کنید.
- ✓ این آزمایش معمولاً در سه نوبت انجام می شود.
- ✓ نمونه مدفوع باید مستقیماً در ظرفی که از طرف آزمایشگاه در اختیار شما قرار می گیرد، جمع آوری شود.
- ✓ در طی یک روز بیشتر از یک نمونه مدفوع جمع آوری نکنید.
- ✚ **آمادگی برای آزمایش خون مخفی در مدفوع:**
- ✓ چند روز قبل و در روز انجام آزمایش از مصرف الکل و داروهای مثل ایبوپروفن، ناپروکسن، آسپرین خودداری کنید.
- ✓ ۳-۴ روز قبل از انجام آزمایش بهتر است ویتامین C، قرص های آهن و داروهای نقرس استفاده نکنید.
- ✓ اگر سابقه خون ریزی لثه دارید، ۴۸ ساعت قبل از آزمایش از مسواک زدن خودداری نمایید.
- ✓ در صورت خون ریزی قابل ملاحظه از مقعد (هموروئید) به آزمایشگاه اطلاع دهید.
- ✓ در صورت قاعدگی (عادت ماهیانه) به آزمایشگاه اطلاع داده دهید.

منابع:

کتاب روشهای آمادگی جهت تست های پزشکی (Preparation of medical test)، رضا پور دست، دانشگاه علوم پزشکی گیلان